

Prese un informācija

Eiropas Savienības Tiesa
PAZIŅOJUMS PRESEI Nr. 7/18
Luksemburgā, 2018. gada 25. janvārī

Spriedums lietā C-498/16
Maximilian Schrems/Facebook Ireland Limited

M. Schrems Austrijā var vērsties ar individuālu prasību pret Facebook Ireland

Savukārt kā citu patērētāju prasījumu cesionārs viņš nevar izmantot patērētāja domicila vietas tiesu jurisdikciju kolektīvas prasības celšanai

M. Schrems, kurš dzīvo Austrijā, Austrijas tiesās ir vērsies pret *Facebook Ireland* (turpmāk tekstā – “*Facebook*”). Viņš pārmet *Facebook*, ka tā ir pārkāpusi vairākas datu aizsardzības tiesību normas saistībā ar viņa¹ un septiņu citu lietotāju², kas viņam cedējuši savus prasījumus šīs tiesvedības nolūkā, privātajiem *Facebook* kontiem. Šie septiņi citi lietotāji arī ir patērētāji, kuri dzīvo Austrijā, Vācijā vai Indijā. *M. Schrems* tostarp vēlas panākt, lai Austrijas tiesa atzītu par spēkā neesošiem atsevišķus līguma noteikumus un piespriežu *Facebook*, pirmkārt, izbeigt izmantot strīdīgos datus savām vai trešo personu vajadzībām un, otrkārt, atlīdzināt zaudējumus.

Facebook uzskata, ka Austrijas tiesām nav starptautiskās jurisdikcijas. Tā norāda, ka *M. Schrems* nevar atsaukties uz Savienības tiesību normu³, atbilstoši kurai patērētājiem pret ārvalstu līgumpartneri ir tiesības vērsties savas domicila vietas tiesās (“patērētāja domicila vietas tiesu jurisdikcija”). Proti, tādēļ, ka *M. Schrems* izmanto *Facebook* kontu arī profesionāliem mērķiem (it īpaši, izveidojot *Facebook* lapu nolūkā informēt par savu vēšanos pret *Facebook*⁴), viņš neesot uzskatāms par patērētāju. Attiecībā uz cedētajiem prasījumiem *Facebook* norāda, ka patērētāja domicila vietas tiesu jurisdikcijas noteikums nav piemērojams, jo šī jurisdikcija nav pārneseama.

Šādā kontekstā *Oberster Gerichtshof* (Augstākā tiesa, Austrija) lūdz Tiesu precizēt apstākļus, kādos drīkst atsaukties uz patērētāja domicila vietas tiesu jurisdikciju.

Šodien pasludinātajā spriedumā Tiesa atbild, ka **privāta *Facebook* konta lietotājs nezaudē “patērētāja” statusu, ja viņš publicē grāmatas, rīko konferences, izmanto interneta vietnes, vāc ziedojumus un pārņem vairāku patērētāju prasījumus, lai ar tiem vērstos tiesā.**

Savukārt uz patērētāja domicila vietas tiesu jurisdikciju nevar atsaukties saistībā ar patērētāja celtu prasību, kuras mērķis ir viņa domicila vietas tiesā izvirzīt ne vien savus prasījumus, bet arī prasījumus, ko tam cedējuši citi patērētāji, kuri dzīvo tajā pašā dalībvalstī, citās dalībvalstīs vai trešajās valstīs.

Attiecībā uz patērētāja statusu Tiesa norāda, ka noteikums par patērētāja domicila vietas tiesu jurisdikciju principā ir piemērojams vienīgi tādā gadījumā, kurā noslēgtā līguma priekšmets ir attiecīgās preces vai pakalpojuma lietošana neprofesionālā nolūkā. Attiecībā uz ilgstošai lietošanai paredzēta digitāla sociālā tīkla pakalpojumiem ir jāņem vērā šo pakalpojumu izmantošanas vēlākā attīstība.

¹ Kopš 2010. gada *M. Schrems* personiskām vajadzībām izmanto *Facebook* kontu. Turklāt 2011. gadā viņš ir izveidojis *Facebook* lapu, lai i) interneta lietotājus informētu par savām darbībām pret *Facebook Ireland*, savām prezentācijām, piedalīšanos paneldiskusijās un uzstāšanos plašsaziņas līdzekļos, ii) vāktu ziedojumus un iii) reklamētu savas grāmatas.

² Turklāt *M. Schrems* vairāk nekā 25 000 personu no visas pasaules ir cedējušas savus prasījumus, lai tos izvirzītu, ceļot prasību tiesā.

³ Padomes Regula (EK) Nr. 44/2001 (2000. gada 22. decembris) par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komercietās (OV 2001, L 12, 1. lpp.; “Briseles I regula”). Saskaņā ar šo regulu pret atbildētāju ir jāvēršas tās dalībvalsts tiesās, kurā ir tā domicils vai juridiskā adrese. Tikai izsmeļoši uzskaitītos gadījumos prasība pret atbildētāju var tikt celta vai tā ir jāceļ citas dalībvalsts tiesā.

⁴ Skat. 1. zemsvītras piezīmi.

Tādējādi prasītājs, kas ir šo pakalpojumu izmantotājs, var atsaukties uz patērētāja statusu vienīgi tad, ja šie pakalpojumi tiek izmantoti galvenokārt neprofesionāliem mērķiem, kuru dēļ līgums sākotnēji ticis noslēgts, un šī izmantošana vēlāk nav ieguvusi būtībā profesionālu raksturu.

Savukārt, tā kā "patērētāja" jēdziens ir definējams kā pretstats "komersanta" jēdzienam un tā kā tas nav atkarīgs no attiecīgās personas faktiskajām zināšanām un tai pieejamās informācijas, tad nedz tas, ka šī persona var kļūt par speciālistu šo pakalpojumu jomā, nedz tās apņemšanās pārstāvēt savas un citu šo pakalpojumu lietotāju tiesības un intereses tam neatņem "patērētāja" statusu. Proti, tāda "patērētāja" jēdziena interpretācija, kas šādas darbības izslēgtu, neļautu efektīvi aizsargāt tiesības, kuras patērētājiem ir attiecībā pret to līgumpartneriem profesionāliem, tostarp tiesības uz personas datu aizsardzību.

Attiecībā uz cedētajiem prasījumiem Tiesa atgādina, ka noteikumi par patērētāja domicila tiesu jurisdikciju ir radīti, lai nodrošinātu patērētāja kā līgumslēdzējas puses aizsardzību. Tādējādi patērētājs ir aizsargāts tikai tad, ja tiesvedībā viņš personīgi ir prasītājs vai atbildētājs. Līdz ar to prasītājs, kurš pats nav attiecīgā patērētāju līguma puse, nevar vērsties patērētāja domicila vietas tiesā. Šie apsvērumi ir attiecināmi arī uz patērētāju, kas ir citu patērētāju prasījumu cesionārs.

ATGĀDINĀJUMS: Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ļauj dalībvalstu tiesām to tiesvedības ietvaros uzdot jautājumus Tiesai par Savienības tiesību interpretāciju vai Savienības akta spēkā esamību. Tiesa neiztiesā strīdus, ko izskata valstu tiesas. Valsts tiesai ir jāatrisina lieta saskaņā ar Tiesas nolēmumu. Šis nolēmums līdzīgā veidā ir saistošs citām valstu tiesām, kurām ir jāatrisina līdzīgas problēmas.

Neoficiāls dokuments plašsaziņas līdzekļu vajadzībām, kas Tiesai nav saistošs.

[Pilns sprieduma teksts](#) tiek publicēts CURIA mājas lapā pasludināšanas dienā.

Kontaktpersona presei: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127

Sprieduma pasludināšanas attēli ir pieejami "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106